

د پلار او مور د معلوماتو لړۍ
د زده کړې ځانگړې خدمتونه په Maryland کې:

د مور او پلار د حقونو او د روندي خونديتوبونو خبرتيا

ثانوي انتقال

د IEP درک کول

د والدينو حقونه

ځانگړې زده کړه
پروسه

پيژندنه

د Maryland د والدينو د حقونو او د روندي خوندیتوب خبرتيا د Maryland د درې څخه د يوويشتو والدينو معلوماتو لړۍ برخه ده، د خپرونو يوه ټولگه چې په Maryland کې د ځانگړو زده کړو پروسو او خدماتو سيستم کې په ټول ايالت کې د کورنيو سره د مرستې لپاره ډيزاين شوې.

د مطالبو لړلیک

پاڼه 4

د مور او پلار د حقونو او د روندي
خونديتوبونو خبرتيا

پاڼه 4

هغه څه چې قانون بيانوي

پاڼه 5

د خپلو حقوقو درک کول

پاڼه 8

د والدينو لپاره چک لیست

پاڼه 10

که زه پوښتنې ولرم یا مرستې ته اړتیا ولرم
نوبياڅنگه؟

د نورو معلوماتو لپاره مور ته د لاندې لینک له لارې مراجعه وکړئ
www.marylandpublicschools.org

د Maryland د والدينو د حقونو او روندي خونديتوبونو خبرتيا

خونديتوب په اړه معلومات ترلاسه کړي. د زده کړې ټولې سيمه ايزې ادارې (LEA) او عامه ادارې (PA) د کورنۍ ملاتړ کارمندان لري ترڅو د والدينو سره مرسته وکړي چې د دوی حقونه پوه کړي او د ځانگړي زده کړې پروسې پر مخ بوځي.

کورنۍ بايد د خپلو والدينو حقونه ترلاسه کړي: د کړنلارې خونديتوب کتابچه کله چې د دوی ماشوم د ځانگړو زده کړو خدماتو ته راجع کيږي، لږ تر لږه هر کال وروسته له هغه چې د ليکل شوي ابلتي شکايت يا د پروسې مناسب شکايت ترلاسه شي، کله چې د IEP * سره د زده کوونکي د تعليق کولو پريکړه کيږي او د مور او پلار په غوښتنه.

په Maryland کې د ځانگړي زده کړې خدماتو لپاره د وړتيا لپاره راجع شوي د ماشوم هرې کورنۍ د لومړي ځل لپاره د دولت د رسمي طرزالعمل محافظت کتابچه ترلاسه کوي.

د رسمي روندي خونديتوبونو کتابچه کې د والدينو حقونو بشپړ توضيحات پکې شامل دي لکه څنگه چې د معلوليت لرونکي زده کړې فدرالي فرد (IDEA) او د Maryland تشریح شوي مقرراتو کوډ (COMAR) لخوا رامینځته شوي.

د مور او پلار د حقونو او طرزالعملونو د خونديتوب کتابچه د يوې برخې په توگه، کورنيو ته معلومات ورکول کيږي چې څوک او چيرته د دوی د طرزالعملي

هغه څه چې قانون يې بيانوي

د معلوليت لرونکو اشخاصو د زده کړې قانون (IDEA) يو فدرالي قانون دی چې په ټول هيواد کې معلوليت لرونکو ماشومانو ته خدمتونه تضمینوي. موخه دا ده چې ډاډ ترلاسه شي چې ټول معلوليت لرونکي ماشومان وړيا مناسبو عامه زده کړو ته لاسرسی لري چې په ځانگړي تعليمي او اړونده خدماتو ټينگار کوي چې د دوی ځانگړو اړتياوو پوره کولو لپاره ډيزاين شوي او دوی د نورو زده کړو، کارموندنې او خپلواک ژوند لپاره چمتو کوي.

د خپلو حقوقو درک کول

په MARYLAND کې کورنۍ حق لري چې:

معلومات په مورنۍ ژبه ترلاسه کړئ

د Maryland قانون له مخې اړتیا ده چې د زده کوونکي IEP د کورنۍ په مورنۍ ژبه وژباړل شي که چېرې ژبه د ښوونځي په سیستم کې د یو سلنه نفوس څخه ډیر لخوا ویل کیږي. د والدینو د حقونو د روندي خونديتوب کتابچه په پنځه ویشته مختلفو ژبو کې شتون لري او د MP4 او یوټیوب له لارې د اوریدونکو کورنیو لپاره د لاسرسي وړ ده. د مور او پلار د حقونو د Maryland پروسیجر ساتنې کتابچه د لیدو زیان لرونکو کورنیو لپاره د غوښتنې پر اساس هم شتون لري.

د خپل ماشوم د تعلیمي پروگرام په اړه د IEP ټیم د پریکړو په اړه معلومات ترلاسه کړئ یو مناسب وخت مخکې له دې چې پلي شي

والدین باید یو مناسب وخت کې خبر کړي مخکې له دې چې ښوونځي د دوی د ماشوم په تعلیمي پروگرام کې بدلون راولي، پشمول د پیژندنې، ارزونې، ځای پرځای کولو، پلي شویو اهدافو، استوګنې، یا خدمتونه چې د دوی ماشوم یې ترلاسه کوي.

غوښتنه وکړئ چې د دوی د ماشوم او کورنۍ شخصي معلومات محرم وساتل شي

کورنۍ حق لري چې د خپل ماشوم پر تعلیمي ریکارډ بیاکننه وکړي او غوښتنه وکړي چې دا سم کړي که چېرې دوی احساس وکړي چې ناسم معلومات لري. ټول LEAS او PAS باید د کورنیو لپاره پالیسي او طرزالعملونه ولري چې د زده کوونکو ریکارډونو تعدیل تعقیب کړي.

د مور او پلار رضایت ته اړتیا ده مخکې له دې چې د دوی د ماشوم په اړه د شخصي پیژندلو وړ معلومات خپاره شي، پرته له ډیرو لږو مواردو کې. د ماشوم په اړه هر سند د دوی د تعلیمي ریکارډ برخه نه گڼل کیږي، په هر صورت، معلومات باید لاهم محرم وساتل شي او د یو څو استثناوو سره، د مور او پلار له رضایت پرته خپاره نشي. د ماشوم تعلیمي ریکارډ به د ښوونځي سیستم څخه د وتلو وروسته په ټاکلي وخت کې ویجاړ شي، په هر صورت، والدین کولی شي د خپل تعلیمي ریکارډ څخه د اسنادو غوښتنه وکړي تر هغه چې دا له منځه لاړ نشي. د عامه ښوونځیو تر منځ د زده کوونکي د ریکارډونو لپاره چې زده کوونکی پکې و، او حاضر به وي، د والدین رضایت ته اړتیا لري او باید په چټکۍ سره بشپړ شي. د عامه او خصوصي ښوونځي ترمنځ د ریکارډونو لپاره د والدین رضایت ته اړتیا لري.

غوبنتنه وکړئ چې د دوی د ښوونځي سیستم د خپلواکې تعلیمي ارزونې (IEE) لپاره پیسې ورکړي.

که چیرې یوه کورنۍ د LEA یا PA لخوا د بشپړې شوې ارزونې له پایلو سره موافق نه وي، دوی حق لري چې غوبنتنه وکړي چې د دوی ماشوم د یو خپلواک ارزوونکي لخوا ارزول کېږي چې د ښوونځي سیستم یا ادارې لخوا ګمارل شوی نه وي او د LEA یا PA لخوا ارزونه تمویل کړي. کورنۍ هم کولی شي د IEE غوبنتنه وکړي که چیرې دوی د ځانګړي زده کړې ارزونې لپاره راجع کړي او د زده کوونکي IEP ټیم لخوا په ځانګړي مهال ویش کې کوم ځواب شتون ونلري. کله چې یوه کورنۍ د IEE غوبنتنه کوي، LEA یا PA باید د 30 ورځو په اوږدو کې د ارزونې تمویل لپاره غوبنتنې سره موافقه وکړي یا د دوی د ارزونې دفاع لپاره د رسمي شخړې حل غوبنتنه وکړي.

تمه وکړئ چې د دوی ماشومان به انضباطي محافظت ولري.

IDEA د IEPs سره د زده کوونکو لپاره خورا مشخص او مفصل طرزالعملونه او محافظتونه چمتو کوي که چیرې LEA یا PA ځینې انضباطي اقدامات ترسره کړي. دا محافظتونه په هغه زده کوونکو باندې پلي کېږي چې دمخه د خدماتو لپاره وړ دي، هغه زده کوونکي چې د وړتیا د ټاکلو په پروسه کې دي، او هغه څوک چې وړ ندي مګر هغه څوک چې LEA یا PA باید پیژندل شوي وي د ځانګړي زده کړې وړ وي.

د خپل ماشوم لپاره د ځانګړي زده کړې پریکړې کولو حق وساتئ.

په Maryland کې، د ځانګړي زده کړې پریکړې کولو حقونه له والدينو سره پاتې کېږي کله چې د دوی ماشوم 18 کلن شي. دلته محدود شرایط شتون لري چې د ځانګړي تعلیمي پریکړې کولو حقونه زده کوونکي ته لیرېدول کیدی شي. یوه پروسه شتون لري چې له مخې یې دا ترسره کېږي او هغه معیارونه چې باید د اکثریت په عمر کې د پریکړې کولو حقونو لیرېدولو دمخه پوره شي.

په یو اړخیزه توګه خپل ماشوم په خصوصي ښوونځي کې ځای په ځای کړئ، مګر په اتوماتیک ډول د ښوونځي له سیستم څخه تمه مه کوئ چې د ځای پرځای کولو تمویل وکړي.

کورنۍ کولای شي خپل ماشوم په خصوصي ښوونځي کې ځای په ځای کړي که چیرې دوی د IEP ټیم لخوا د ځای پر ځای کولو سره موافق نه وي، مګر دوی نشي کولی چې LEA یا PA د دې ځای پر ځای کولو لپاره پیسې ورکړي. کورنۍ کولی شي د شخړو د حل پروسې ته لاسرسی ولري لکه منځګړیتوب او/یا د اوریدنې د پروسې لپاره چې د دوی د ماشوم ځای پرځای کولو په اړه خپلې اندیښنې حل کړي.

که چیرې مور او پلار شتون ونلري نو د یو مور او پلار استازي وټاکي

که چیرې یو زده کوونکی داسې فرد ونه لري چې د ځانګړي زده کړې پروسې ملاتړ لپاره د مور او پلار تعریف پوره کړي، LEA یا PA کولی شي د مور او پلار استازي وټاکي ترڅو د دې زده کوونکي لپاره د والدين په توګه عمل وکړي. د مور او پلار استازي ممکن "دولت" نه وي، پدې معنی چې زده کوونکي ته ګمارل شوی ټولنیز کارمند ممکن د مور او پلار د استازي په توګه ونه ټاکل شي. د مور او پلار استازي د LEA یا PA لخوا روزل کېږي، او MSDE ته د دوی د ټاکل کیدو خبر ورکول کېږي.

منځگړيتوب:

منځگړيتوب د شخړو د حل لپاره يوه محرمة، داوطلبانه پروسه ده. يو روزل شوی منځگړی له شريکانو سره مرسته کوي چې خپل نظر څرگند کړي او د موضوع په اړه د يو بل پر دريځ پوه شي. د منځگړيتوب رول له شريکانو سره مرسته کول دي چې د مسلو په اړه بحث وکړي او د حل لپاره را مخکې شي. منځگړی دريځ نه نيسي، پلوي نه کوي، يا د حل لارې وړاندیز نه کوي.

د اوریدلو رسمي بهير:

د اوریدنې پروسه د اوریدلو يوه رسمي کړنلاره ده چې د اداري قانون قاضي سره ترسره کېږي. گوندونه شاهدان وړاندې کوي او شاهدان او شواهد وړاندې کوي تر څو د دوی د دريځ ملاتړ وکړي. د اداري قانون د قاضي دنده دا ده چې اوریدنه ترسره کړي، او پریکړه صادره کړي چې اختلاف حل کړي.

د دولت رسمي شکایت:

د ریاست شکایت کیدای شي د Maryland ایالت د پوهنې ریاست (MSDE) سره ثبت شي که چېرې یو مور او پلار باور ولري چې د معلولیت لرونکي زده کړې قانون (IDEA) یا د Maryland ایالت قانون یا مقرراتو د اړتیا په اړه سرغړونه شوې ده. کله چې یو دولتي شکایت ثبت شي، MSDE د شکایت د څیړلو مسولیت لري او د هر ډول سرغړونې د سمولو لپاره (که اړتیا وي) بدلونونو ته اړتیا لري.

د ډیری ځانگړو زده کړو پروسو لپاره رضایت ورکول، یا د رضایت ردول.

د ډیری ځانگړو زده کړو پروسو لپاره رضایت ورکول، یا د رضایت ردول.

د والدينو رضایت ته اړتیا ده:

- انفرادي ارزونه ترسره کړئ
  - د ځانگړې زده کړې خدمتونه پیل کړئ
  - د بدیل اکادمیکو لاسته راوړنو معیارونو کې برخه واخلي
  - د بدیل دولتي ارزونو کې برخه واخلي
  - د خپل ماشوم په IEP یا د چلند مداخلې پالنې کې د محدودیت یا انزوا کارول شامل کړئ.
- د دې هر یو عمل لپاره مخکینی رضایت ممکن د کورنۍ لخوا په هر وخت کې لغوه شي.

د خپل ماشوم د پیژندلو، ارزونې، تعلیمي ځایگاه، یا د وړیا، مناسبې عامه زده کړې چمتو کولو په اړه اختلافات حل کړئ.

ځینې وختونه د ژوند شريکان ممکن د ماشوم لپاره د خدماتو په اړه اختلاف ولري. که چېرې اختلاف واقع شي، کورنۍ حق لري چې د لاندې پروسو څخه هر یو (یا ټول) وغواړي: منځگړيتوب، د پروسې مناسب اوریدل، رسمي دولتي شکایت.

د پلار او مور لپاره يو چک لیست

ایا تاسو کولی شئ لاندې پوښتنو ته "هو" ځواب ورکړئ؟

د Maryland د روندي خونديتوب پر سیستم پوهیدل د کورنیو لپاره د دوی د زده کوونکو په تعلیم کې په برخه اخیستو کې مهم دي. که تاسو د لاندې پوښتنو څخه یوې ته "هو" ځواب نشئ ورکولی، ستاسو سیمه ییز یا د MSDE د کورنیو ملاتړ ټیم کولی شي معلومات او مرستې چمتو کړي.

د ځانګړې زده کړې پروسه

- ایا زه په Maryland کې د ځانګړې زده کړې پروسې پوهیږم — په شمول د خدماتو، طرزالعملونو، مهال ویشونو او طرزالعملونو ساتنه؟
- ایا زه د ارزونې پروسې پوهیږم او څنګه وړتیا ټاکل کيږي؟
- ایا زه د ارزونې په پروسه کې زما پر رول پوهیږم؟
- ایا زه پوهیږم چې زه کولی شم د خپل ماشوم د ارزونې په پلان کې د خپلې کورنۍ اندیښنې او لومړیتوبونه شریک کړم؟
- ایا زه پوهیږم چې زه باید د ارزونې لپاره لیکلي رضایت چمتو کړم؟
- ایا زه پوهیږم چې زه کولی شم په هر وخت کې د هرې پروسې لپاره رضایت رد کړم چې زما رضایت ته اړتیا لري؟
- ایا زه پوهیږم چې زما ماشوم ولې د ځانګړو زده کړو خدماتو لپاره وړ دی؟
- که زما ماشوم وموندل شو چې د ځانګړو زده کړو خدماتو لپاره وړ نه و، ایا زه پوهیږم چې ولې؟
- ایا زه پوهیږم چې له چا سره اړیکه ونیسم که زه د خپل روندي خونديتوب په پوهیدو کې مرستې ته اړتیا ولرم؟

د انفرادي شوی زده کړه پروګرام (IEP)

- ایا زه د IEP په هدف پوهیږم؟
- ایا زه د IEP ټیم کې پر خپل رول پوهیږم؟
- ایا زه د IEP بشپړولو او بیاکتنې لپاره مهال ویش پیژنم؟ ایا زه پوهیږم چې زه کولی شم په هر وخت کې د IEP بیاکتنې غوښتنه وکړم؟
- ایا زه د خپل ماشوم لپاره د IEP پر موخې او غوښتنو او هغو ستراتیژیو او خدماتو پوهیږم چې د اهدافو ترلاسه کولو لپاره به کارول کيږي؟

- ايا زه پوهيږم چې تعليمي معلومات څنگه شريكېږي او زما د ماشوم ريكارډونه څنگه محرم ساتل كيږي؟
- ايا زه هغه اسناد او يادښتونه خوندي كړم چې زما د ماشوم په تعليمي پروگرام كې مهم دي؟ هغه اسناد چې لاندې موارد پكې شامل دي:
  - اوسني او پخواني IEPs
  - د طبي ارزونې راپورونه
  - د ارزونې راپورونه
  - د والدينو د حقونو/د روندي خونديتوبونو خبرتيا
  - د معلوماتو د فورمو لاسليكول
  - د ښوونكو يادونې
  - د خدماتو له چمتو كوونكو څخه اړيكې
  - د IEP ټيم غونډو څخه يادښتونه
  - د تليفوني خبرو اترو يادښتونه
- ايا زه پوهيږم چې Maryland د كورنۍ ملاتړ خدماتو (FSS) همغږي كوونكو يوه دولتي شبكه لري؟ د FSS همغږي كوونكي د معلوليت لرونكو ماشومانو كورنيو سره د مرستې لپاره شتون لري:
  - د ابتدايي مداخلې او ځانگړې زده كړې خدماتو په اړه پوښتنو ته ځوابونه
  - د ليرد لپاره پلان جوړولو كولو كې له كورنيو سره مرسته كول
  - د اختلافونو د حل كولو په اړه نور معلومات چمتو كول
- ايا زه پوهيږم چې زما د قضيب مدير كولى شي معلومات چمتو كړي - په شمول د اړيكو معلوماتو - زما د محلي كورنۍ ملاتړ خدماتو همغږي كوونكي لپاره؟

- ايا زه پوهيږم چې موخې څنگه كولى شي د ښوونځي پرېښودو وروسته زما د ماشوم په ليرد كې مرسته وكړي؟
- ايا زه پوهيږم چې خدمتونه به كله پيل شي، څو ځله او چيرته به چمتو شي، او د څومره مودې لپاره؟
- ايا زه پوهيږم چې زه بايد د خدماتو پيل كولو لپاره ليكلې رضایت وركړم؟
- ايا زه پوهيږم چې څنگه يو ځل چې زه د خدماتو پيل كولو لپاره ليكلې رضایت وركړم، زه به بيا اړتيا و نه لرم؟
- ايا زه پوهيږم چې پرمختگ به څنگه ټاكل كيږي؟
- ايا زه پوهيږم چې څنگه په خدماتو كې د بدلون غوښتنه وكړم؟
- ايا زه پوهيږم چې خدمتونه به زما ماشوم سره څنگه مرسته وكړي تر څو په ښوونځي كې بريالي شي؟
- ايا زه د ليرد په پروسه پوهيږم - د نورو ادارو په شمول، د ليرد فعاليتونه، اهداف، او زما د ماشوم تعليمي پروگرام د دې خدماتو لپاره څنگه چمتو كيږي؟
- ايا زه له ښوونځي څخه د وتلو په پروسه پوهيږم؟

د والدينو ښكېلتيا: د IEP په پروسه كې په بشپړه توگه گډون كول

- كه چېرته زه اړتيا ولرم چې معلومات زما په مورنۍ ژبه را سره شريك شي يا د اړيكو د يوې طريقې له لارې لكه د اشارې ژبه، نو د IEP سيمه ييز ټيم زما اړتيا پوره كړي؟
- ايا زه پوهيږم چې څنگه كولى شم له خپل ماشوم سره د ښوونځي په همكاري زده كړه كې مرسته وكړم؟
- ايا زه پوهيږم چې څه وكړم كه زه د خپل ماشوم د تعليمي برنامې په اړه انديښنه لرم؟
- ايا زه د وكالت او د كورنۍ د ملاتړ پروگرامونو په اړه پوهيږم او څنگه ورته لاسرسى لرم؟

که زه پوښتنې ولرم یا مرستی ته اړتیا ولرم نو بیا څنگه؟

د محلي کورنۍ د ملاتړ خدماتو همغږي کوونکي

د محلي ښوونځیو سیستم	عمرونه تر 5 کلنۍ پورې	عمرونه له 5 څخه تر 21 پورې
الیکیني (Allegany)	240-920-6829	240-920-6829
انه ارونډیل (Anne Arundel)	410-424-3270	410-424-3258
د Baltimore ښار	410-396-1666	443-642-3848
د Baltimore کاونټي	443-809-9696	443-809-5443
کالورټ (Calvert)	443-550-8406	443-550-8375
کیرولین (Caroline)	410-479-3609	410-479-3609
کارول (Carroll)	410-751-3955	410-751-3955
سیسل (Cecil)	410-996-6230	410-996-6230
چارلس (Charles)	301-934-7456	301-934-7456
ډورچیسټر (Dorchester)	410-901-6915	410-901-6915
فریدریک (Frederick)	240-578-1244	240-236-8744
گریټ (Garrett)	301-914-1351	301-914-1351
هارفورډ (Harford)	410-273-5579	410-273-5579
هاوارډ (Howard)	410-313-7161	410-313-7161
کینټ (Kent)	410-778-5708	410-778-5708
مونټگومري (Montgomery)	240-777-4809	240-753-9487
شهزاده جورج (Prince George's)	240-521-5054	301-431-5675
ملکه انه (Queen Anne's)	410-758-2403, x135	410-758-2403, x135
سومرسیټ (Somerset)	410-651-1616, x11385	410-651-1616, x11385
سینټ ماری (St. Mary's)	301-475-5511, x32218	240-309-4113
ټالبوټ (Talbot)	410-822-0330	410-822-0330
واشنگټن (Washington)	301-766-8221	301-766-8221
ویکومیک (Wicomico)	410-677-5250	410-677-5250
ورچسټر (Worcester)	410-632-5234	410-632-5234
د ږندو لپاره د Maryland ښوونځی	410-444-5000, x1489	
د کڼو لپاره د Maryland ښوونځی	443-277-8899	
د Maryland ایالت د پوهنې ریاست	410-767-0255	

د MARYLAND ایالت د پوهنې ریاست

محمد چودری (Mohammed Choudhury)

د ښوونځیو ایالتی سرپرست

ډاکټر Deann Collins

د ښوونې او روزنې د دفتر مرستیال سرپرست

کلیرنس سی کرافورډ (Clarence C. Crawford)

رئیس، د Maryland ایالت د ښوونې او روزنې بورډ

ویس مور (Wes Moore)

والي

© 2023 Maryland ایالت د پوهنې ریاست
دا نشریه د Maryland ایالت د ښوونې او روزنې ریاست، مرسته H393A090124A#، د ماشومانو او کورنیو لپاره ځانګړې مرستې - د PL 105-17/111-5 د معلولیت لرونکو د زده کړې قانون/ د امریکا د بیارغونې او بیا پانګې قانون لاندې "د بیا رغونې تمویل" د Maryland ایالت د ښوونې او روزنې ریاست، د ابتدایي مداخلې څانګه او د ځانګړو زده کړو خدماتو څانګه د Maryland د ماشومانو او کوچنیانو پروګرام (Maryland Infants and Toddlers Program) لپاره مخکښ اداره ده. د خدماتو پروګرام په ټول هیواد کې او د ایالت او محلي ادارو او سازمانونو لخوا همغږي کېږي. هغه کاروونکي چې په دې خپرونه کې موجود معلومات کاپي یا شریکوي باید د Maryland ایالت د پوهنې ریاست ته امتیاز ورکړي، د ابتدایي مداخلې او ځانګړې زده کړې خدماتو څانګه، ډاکټر ډین کولینز (Deann Collins) د ښوونې او روزنې د دفتر مرستیال سرپرست

410-767-0100

www.marylandpublicschools.org

200 West Baltimore Street
Baltimore, MD 21201-2595

